

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים

יצא לאור בתאריך:
כ"ז אייר תש"ע

פרשה:
במדבר

כותרת:
אל תהיה עיתונאי – הֵיה מעורב רגשית!

פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"

הדברים על אחריות הכותב בלבד

פרשת במדבר

אל תהיה עיתונאי – יהיה מעורב רגשית!

מסופר על רב מפורסם ששאל פעם עיתונאי: מדוע אתה נוהג לכתוב רק על קונפליקטים ומריבות אולי תתחיל לדווח כבר גם על דברים טובים? למה שלא תדווח על הלימוד הפורה בין כתלי הישיבות, תדווח כיצד אנשים נחמדים אחד לשני וכו'. העתונאי השיב: "אני מדווח רק אמת". הרב חייך ושתק.

בפרשת השבוע אנחנו פוגשים לראשונה עיתונאים. הפרשה מספרת לנו על שבט לוי שהקב"ה החליף אותם עם הבכורים של בני ישראל.

בואו ונחזור קצת אחורה לתחילת הסיפור כאשר עם ישראל יצא ממצרים; במכת בכורות ה' הציל את בכורות ישראל מהמכה וכמו שכתוב בפרשתנו: "כי לי כל בכור ביום הכותי כל בכור בארץ מצרים הקדשתי לי כל בכור בישראל מאדם עד בהמה לי יהיו אני ה'".

ובשביל זה הקב"ה קידש את הבכורות שהם בעצם היו צריכים לעבוד בבית המקדש. ואכן כל זמן שהיתה הקרבה בבמות – לפני הקמת המשכן – העבודה היתה בבכורות, כמו שהגמרא במסכת זבחים (דף קי"ד) אומרת "עד שלא הוקם המשכן היו הבמות מותרות ועבודה בבכורות". אולם כשהגיעה שעת הקמת המשכן החליפו הלויים את הבכורים, והטעם לכך

מובא ברש"י בפרשתנו (פי"ג פסוק י"ד): "לפי שהיתה העבודה בבכורות, וכשחטאו בעגל נפסלו, והלויים שלא עבדו עבודת כוכבים נבחרו תחתיהם".

מדוע הבכורים נפסלו לעבודה? וכי הם עבדו בפועל עבודה זרה? הלא כל מי שעבד עבודה זרה בפועל נהרג? אלא המפרשים מסבירים שכיון שהם לא מחו על חטא העגל והם לא קמו וצעקו נגדם, לכן הדבר נחשב כאילו הם חטאו בעצמם בעגל. משא"כ לגבי הלויים אומר רש"י בפרשתנו (בפרק א' פסוק מ"ט): "לפי שהם שלי שלא טעו בעגל".

הלויים היו היחידים שנשארו נאמנים לה', ואפילו לרגע אחד לא עלתה במחשבתם מחשבת פסול שמא בכל זאת יש משהו בעבודה זרה. ולפיכך בשעה שמשה רבינו בא ושאל "מי לה' אלוי" – "ויאספו אליו כל בני לוי". זה מה שאפיין וייחד את שבט לוי.

הנאמנות הזאת של בני שבט לוי לא התחילה בחטא העגל. כבר במשך כל 210 השנים שהם היו במצרים הם לא היו חלק מהשעבוד; מהרגע הראשון הם ידעו שהתפקיד שלהם הוא ללמוד וללמד תורה, הם היו היחידים במצרים ששמרו על מצות ברית מילה ושאר המצות. משא"כ כל שאר השבטים שהיו צריכים למול את עצמם בערב פסח לפני אכילת הקרבן במצרים.

וכך גם היה במדבר. על הפסוק "כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו (דברים ל"ג, ל') אומר רש"י – "כי שמרו אמרתך – לא יהי לך אלוקים אחרים, ובריתך ינצורו – ברית מילה שאותם שנולדו במדבר של ישראל לא מלו את בניהם והם היו מולין ומלין את בניהם".

וכך גם בשעת חטא המרגלים שבט לוי היו היחידים שלא חטאו, וכמו שרש"י אומר (דברים א', כ"ג) על הפסוק "ואקח מכם שנים עשר אנשים איש אחד לשבט" – "מגיד שלא היו שבט לוי עמהם".

כיצד באמת עמדו בני שבט לוי בנאמנותם ולכל אורך השנים לא טעו, בניגוד לשאר השבטים שטעו פעם אחר פעם?

המשפיע ר' מענדל פוטרפס ע"ה, כשהוא היה רואה בפארבריינגען בחור שעומד בצד ולא נוטל חלק פעיל בהתוועדות, הוא היה פונה אליו ואומר לו בלשונו: "אל תהיה עיתונאי". מהו עיתונאי? אחד שמשקיף מן הצד ואינו חלק מהסיפור, הוא רק מדווח על מה שעניו רואות, הוא לגמרי אינו חלק מההוויה המתרחשת, הוא מחוץ לתמונה, הוא מנסה להיות אובייקטיבי ללא רגשות.

כדי להיות חלק מהחוויה וההוויה של העם היהודי וכדי להרגיש אלוקות אי אפשר לעמוד מן הצד ו"להיות אובייקטיבי", אי אפשר להיות עיתונאי, אלא חייבים לקפוץ לפני-ולפנים ולחוש שזה שלך. רק אז אתה נעשה שייך לכל הענין בקשר אמיץ וחזק.

כאן אפוא נוצר ההבדל בין הבכורים לבין שבט לוי. גם הבכורים – רובם ככולם – לא חטאו בעגל, אבל הם עמדו מן הצד כמו משקיפים מהאוו"ם ועמדו לראות מי יצא צודק מכל המהומה של עגל הזהב.

משא"כ הלויים היו מעורבים עמוק בתוך הענין כי הם תמיד הרגישו שהיהדות זה ה'ביזנס' שלהם, הם אף פעם לא עמדו מהצד וסיקרו את האירוע, הם היו חלק בלתי נפרד מהאירוע, הם נטלו יוזמה ואחריות אישית לכל מה שמתרחש בעם היהודי.

לאור כל זה, מובן מדוע הקב"ה אמר עליהם "לפי שהם שלי" משום "שלא טעו בעגל"! שכן מי שעושה טעות – ולו הקטנה ביותר – בענינים של עבודה זרה אי אפשר לסמוך עליו, אי אפשר לכנות אותו "שלי" של הקב"ה.

ובמיוחד שהלויים עיקר ענינם לא היה רק לשרת בבית המקדש שזאת הם עשו רק כמה ימים בשנה. אלא עיקר תפקידם הי' כמו שנאמר בפרשת וזאת הברכה: "יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל".

וכמו שהנביא יחזקאל מפרט בהפטרה של פרשת אמור שפותח "והכהנים והלויים ... אשר שמרו את משמרתי", הוא מגדיר את תפקידם וממשיך ואומר: "ואת עמי יורו בין קדש לחול ובין טמא לטהור יודיעום, ועל ריב הם יעמדו למשפט, במשפטי ישפטוהו ואת תורתי ואת חוקותי בכל מועדי ישמורו ואת שבתותי יקדשו". כלומר, שכל ענינם הוא להיות מורי-דרך רוחניים של העם היהודי. וכמו שהרמב"ם כותב בסוף הלכות שמיטה ויובל: "ולמה לא זכה לוי בנחלת ארץ ישראל ... מפני שהוגבל לעבוד את ה' ולשרתו ולהורות דרכיו הישרים ומשפטיו הצדיקים לרבים".

אם-כן על מי אפשר לסמוך בתור מנהיג אחראי? רק על מי שאינו טועה בענינים עיקריים של אמונה. רק מי שחש ומרגיש שהיהדות והעם היהודי הם ה'עסק' הפרטי והאישי שלו – עליו ניתן לסמוך כמנהיג ומורה דרך לרבים.

[לפני שנים רבות היה בארץ-ישראל סופר פורה בשם אליעזר שטיינמן. הוא רצה לכתוב על תנועת החסידות ותורת החסידות, והרבי כתב לו שכדי שהוא יצליח במלאכתו להעביר לקורא

את "הנפש" של תנועת החסידות ואת הרגש שבחסידות – על הכותב עצמו "להתלבש" בענינים אלו ולהיות מעורב בהם, דהיינו שיסגל לעצמו צורת חיים של חסידים, ורק אז הוא יוכל לכתוב את האמת לאמיתתה על התנועה בפנימיותה, והם הם הדברים – אג"ק ח"ב ע' שי"ג].

פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"

הדברים על אחריות הכותב בלבד